

Kulturutskottets betänkande**1977/78: 23****med anledning av propositionen 1977/78: 146 om olympiska vinterspel i Sverige år 1984 jämte motioner****Propositionen**

Regeringen har i propositionen 1977/78: 146 (jordbruksdepartementet) föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att godkänna ett i propositionen redovisat avtal mellan staten och Göteborgs, Falu, Åre och Ragunda kommuner om anordnande av de olympiska vinterspelen år 1984,
2. godkänna de riktlinjer för det fortsatta arbetet med de olympiska vinterspelen år 1984 som förordats i propositionen.

I propositionen föreslås vissa riktlinjer beträffande genomförande, organisation och ekonomiskt ansvarstagande för de olympiska vinterspelen år 1984, om dessa förläggs till Sverige.

Dessa riktlinjer bygger helt på ett i oktober 1977 framlagt utredningsbetänkande (Ds Jo 1977: 8) Förutsättningar för Vinter-OS i Sverige 1984 samt en därefter utarbetad rapport, vilka som bilagor fogats till propositionen. I sammanfattning innebär huvuddragen i betänkandet och rapporten följande.

Utredningen har tagit sikte på ett OS-arrangemang som i största möjliga utsträckning utnyttjar befintliga idrottsanläggningar, och som genom en rimlig ambitionsnivå begränsar de kostnader ett olympiskt arrangemang i Sverige skulle medföra.

Utredningens förslag innebär att de olympiska vinterspelen förläggs till fyra orter, nämligen Göteborg, Falun, Åre och Hammarstrand. Säsom huvudort för spelen föreslås Göteborg. Detta innebär att invigning och avslutning förläggs dit, liksom hastighetsåkning på skridsko, ishockey och konståkning. Till Falun förläggs längdåkning på skidor och backhoppning samt skidskytte och, i den händelse grenen blir aktuell, skidororientering. De alpina grenarna slalom, storslalom och störtlopp förläggs till Åre och rodel arrangeras i Hammarstrand.

Anläggningar finns redan för samtliga grenar utom för störtlopp. Störtloppsbana måste därför anläggas i Åre. I övrigt fordras endast begränsade insatser för upprustning och komplettering av befintliga anläggningar.

Vad gäller organisationen för de olympiska spelen måste enligt utredningen en klar gränsdragning göras mellan centralt och lokalt ansvar. Utredningen föreslår sålunda att lokala organisationskommittéer på tävlingsorterna ges en betydande självständighet inom givna ekonomiska förutsättningar.

Utredningens ekonomiska beräkningar visar att de investeringar och kostnader för spelens genomförande som tagits upp i kalkylerna för OS-arrangemanget torde uppgå till drygt 200 milj. kr. Därav utgör

kostnader för massmediebevakning ca 135 milj. kr. De beräkningar som gjorts av intäkterna slutar på ca 125 milj. kr. Underskottet, som förutsätts bli täckt med statliga medel, skulle således bli ca. 75 milj. kr.

Det samlade underskottet för OS-arrangemanget är, framhåller utredningsmannen, vad Sverige nu får betala för att bjuda igen för att vi tidigare deltagit i olympiska spel i andra länder. I utredningen betonas dock att de olympiska arrangemangen kan ge fördelaktiga effekter i flera olika avseenden. Tillströmning av publik och deltagare kan enligt utredningen gynnsamt påverka turismen och ge ökade skatteintäkter för såväl stat som kommuner och landsting. Ett ökat antal utländska besökare tillför också landet utländsk valuta.

Utredningsmannen framhåller att olympiska arrangemang är motiverade inte minst genom sitt idrottsliga värde. En förutsättning är dock att man framgent väljer former som möjliggör genomförande till rimliga kostnader. Vidare påpekar utredningsmannen att de olympiska arrangemangen och reglerna, även om de bör modifieras och moderniseras, innebär en motvikt till de kommersiella inträsenas frammarsch inom idrotten. Även detta gör fortsatta olympiska tävlingar önskvärda.

I utredningsmannens rapport redovisas ett förslag till avtal mellan staten och berörda kommuner. Avtalet innebär i korthet följande.

Lokala organisationskommittéer svarar för tävlingsarrangemangen och övriga lokala arrangemang. En central organisationskommitté svarar för samordnande och för spelen gemensamma funktioner. För att de lokala kommittéerna skall kunna finansiera sina åtaganden garanterar staten de budgeterade biljettintäkterna. De investeringar i tävlingsanläggningar som erfordras skall utföras av kommunerna. Enligt beräkningar utgör kostnaden för dessa anläggningar 10 milj. kr. Staten åtar sig att vid eventuella fördyringar tillskjuta upp till 5 milj. kr. Eftersom vissa utgifter uppstår innan intäkter flyter in ges de lokala organisationskommittéerna kreditgarantier om totalt 15 milj. kr.

De ytterligare kontakter utredaren tagit med berörda verk och myndigheter har huvudsakligen bekräftat vad som redovisades i utredningens betänkande. Det har i flera fall framkommit att närmare preciseringar ej går att göra förrän vid en senare tidpunkt.

Motionerna

Med anledning av propositionen 1977/78: 146 har väckts motionerna

1977/78: 1890 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen uttalar att som förutsättning för bifall till propositionen 1977/78: 146 skall gälla

a) att från och med nästkommande budgetår ökade satsningar sker på idrottsverksamheten, så att den klart uttalade målsättningen "idrott åt alla" kan uppfyllas inom de närmaste åren,

b) att de berörda kommunerna skall hållas ekonomiskt skadeslösa i vad gäller genomförandet av olympiska vinterspelen 1984,

2. att riksdagen — om villkoren under 1. ej accepteras — avslår propositionen 1977/78: 146,

1977/78: 1906 av Lena Öhrsvik m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen avslår propositionen 1977/78: 146.

I motionen 1977/78: 1906 uttalas att det — oavsett vilken principiell inställning man har till olympiska spel — måste anses ekonomiskt oansvarigt att vara med om ett beslut om statliga garantier och insatser som skulle möjliggöra sådana spel i Sverige 1984. Motionärerna anser att den typ av kostnadskalkyler som presenteras i propositionen måste bli högst preliminära och framhåller att erfarenheterna av sådana kalkylers hållbarhet inte är enbart positiva. De ifrågasätter också om det finns några garantier för att satsningen på OS i Sverige inte skulle inkräkta på anslagen till idrotts- och ungdomsorganisationer i fortsättningen.

Utskottet

Det material som läggs fram i propositionen belyser väl Sveriges förutsättningar att arrangera 1984 års olympiska vinterspel. Kostnadsaspekterna och ansvarsfördelningen mellan berörda parter har studerats ingående. Utskottet kan ställa sig bakom de grundläggande riktlinjer som avses gälla för det fortsatta arbetet, om Sverige får erbjuda att vara värd för vinterspelen.

Föredragande statsrådet uttalar i propositionen att han delar idrottsrörelsens uppfattning att ett svenskt åtagande att arrangera vinterspelen inte får tas till intäkt för att inskränka anslagen till idrotten. Med anledning av detta uttalande och de farhågor som yppas i motionerna 1977/78: 1890 och 1906 att satsningen på olympiska spel skulle inkräkta på idrottsanslagen vill utskottet understryka att en sådan satsning inte får inverka menligt på utvecklingen av det statliga idrottsstödet under kommande år.

I förstnämnda motion yrkas att ett bifall till propositionen skall förknippas med formliga villkor dels om fortsatt stöd åt idrotten så att målsättningen idrott åt alla kan förverkligas inom de närmaste åren, dels om ekonomiska garantier åt de berörda kommunerna.

Utskottet som redan klart angett sin uppfattning om vikten av en fortsatt utveckling av det statliga idrottsstödet avstyrker det förstnämnda villkoret. Vad beträffar villkoret om ekonomiska garantier för de berörda kommunerna får utskottet nämna att det avtal som staten avses skola ingå med kommunerna innefattar klara principer för värdkommunernas ekonomiska åtaganden. Avtalet har godkänts den 13 januari 1978 av företrädare för resp. kommuner och för Svenska kommunförbundet. Med hänsyn härtill avstyrker utskottet yrkande 1 i motionen 1977/78: 1890.

Utskottet tillstyrker att riksdagen bemyndigar regeringen att godkänna det i bilaga till propositionen redovisade avtalet mellan staten samt Göteborgs, Falu, Åre och Ragunda kommuner om anordnande av de olympiska vinterspelen 1984. Motionerna 1977/78: 1906 och 1890 yrkande 2 avstyrks alltså. Likaså tillstyrker utskottet propositionens förslag om godkännande av riktlinjer för det fortsatta arbetet med de olympiska vinterspelen år 1984.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen avslår motionen 1977/78: 1890, yrkande 1;
2. att riksdagen med bifall till propositionen 1977/78: 146 samt med avslag på motionerna 1977/78: 1890, yrkande 2, och 1977/78: 1906, båda motionerna såvitt nu är i fråga, bemyndigar regeringen att godkänna i propositionen redovisat avtal mellan staten samt Göteborgs, Falu, Åre och Ragunda kommuner om anordnande av de olympiska vinterspelen år 1984,
3. att riksdagen med bifall till propositionen 1977/78: 146 samt med avslag på motionerna 1977/78: 1890, yrkande 2, och 1977/78: 1906, båda motionerna såvitt nu är i fråga, godkänner de riktlinjer för det fortsatta arbetet med de olympiska vinterspelen år 1984 som förordats i propositionen.

Stockholm den 27 april 1978

På kulturutskottets vägnar

GEORG ANDERSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Georg Andersson (s), Per Olof Sundman (c), Olle Eriksson (c), Tyra Johansson (s), Karl-Eric Norrby (c), Lars-Ingvar Sörenson (s), Ingrid Diesen (m), Hans Alsén (s), Kerstin Göthberg (c), Lennart Bladh (s), Gunnar Richardson (fp), Catarina Rönnung (s), Lars Ahlmark (m), Lena Öhrsvik (s) och Börje Stensson (fp).

Reservation

av Tyra Johansson (s), Catarina Rönnung (s) och Lena Öhrsvik (s) som anser att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

I det kärva ekonomiska läge som vårt land nu befinner sig i förefaller det inte vara försvarbart att satsa på anordnandet av olympiska spel. När mycket väsentliga anslagsyrkanden för andra ändamål, bl. a. när det gäller stöd till ungdomsorganisationer och idrotten, inte kan tillgodoses på grund av det kärva budgetläget, ter det sig närmast som en utmaning att föreslå en satsning av minst 76 milj. kr. på en olympiad. Enligt expertis kommer vår ekonomi heller inte att nämnvärt förbättras inom den närmaste femårsperioden.

Utöver detta — enligt utskottets mening tungt vägande — argument av ekonomisk art kan även andra synpunkter läggas på värdet av tävlingar av denna typ.

Utskottet finner det inte motiverat att Sverige skall stå som värdland för nästa vinterolympiad. Utskottet föreslår att riksdagen avslår propositionen och hemställer

att riksdagen med bifall till motionen 1977/78: 1906 och med anledning av motionen 1977/78: 1890 avslår propositionen 1977/78: 146.

...the results of the present study suggest that the use of a ...
 ...the results of the present study suggest that the use of a ...
 ...the results of the present study suggest that the use of a ...
 ...the results of the present study suggest that the use of a ...
 ...the results of the present study suggest that the use of a ...